

Opinie o działalności parlamentu, prezydenta i Trybunału Konstytucyjnego

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2016 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Raz w miesiącu pytamy Polaków o opinie na temat działalności parlamentu i prezydenta, a od pewnego czasu również o funkcjonowanie Trybunału Konstytucyjnego. W styczniu¹ pogorszyły się oceny pracy Sejmu oraz TK, natomiast notowania izby wyższej oraz głowy państwa pozostają względnie stabilne.

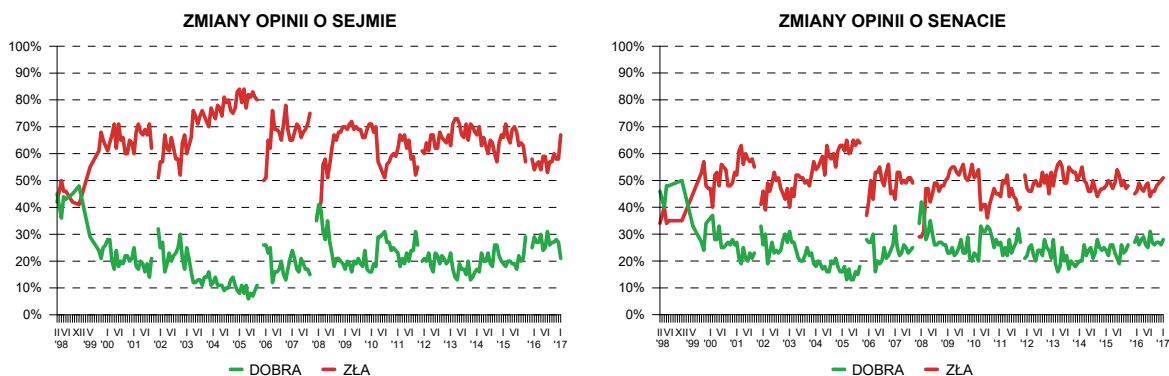
OCENY DZIAŁALNOŚCI PARLAMENTU

Kryzys parlamentarny przełożył się na pogorszenie i tak już przeważnie złych opinii Polaków o pracy posłów. Odsetek osób wypowiadających się o niej negatywnie zwiększył się od grudnia minionego roku o 9 punktów procentowych (do 67%), jednocześnie odsetek zadowolonych z działalności izby niższej zmniejszył się o 6 punktów (do 21%). Są to najniższe notowania Sejmu VIII kadencji. Ostatnie wydarzenia w parlamencie nie wpłynęły natomiast zauważalnie na wizerunek izby wyższej. Pracę senatorów dobrze ocenia ponad jedna czwarta ankietowanych (28%), a krytykuje – połowa (51%).

Tabela 1

Oceniane instytucje	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań													Zmiany XII '16 – I '17
		2016												2017	
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	
		w procentach													
Sejm	dobra	29	27	27	30	24	25	31	26	27	27	28	27	21	-6
	zła	54	56	57	54	59	59	53	57	57	60	58	58	67	+9
	Trudno powiedzieć	17	17	16	16	17	16	16	17	16	13	14	15	12	-3
Senat	dobra	29	26	28	29	26	25	31	27	26	27	27	26	28	+2
	zła	46	49	47	46	48	49	44	46	46	48	49	50	51	+1
	Trudno powiedzieć	25	25	25	25	26	26	25	27	28	25	24	24	21	-3

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (320) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 7–15 stycznia 2017 roku na liczącej 1045 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

To, jak odbierana jest praca posłów, w największym stopniu zależy od poglądów politycznych i preferencji partyjnych badanych oraz ich religijności. Pozytywnymi opiniami wyróżniają się na tle innych respondenci identyfikujący się z prawicą, popierający Prawo i Sprawiedliwość, a także uczestniczący w praktykach religijnych przynajmniej raz w tygodniu, natomiast bardzo wysoki poziom niezadowolenia z działalności izby niższej obserwujemy wśród osób mających lewicowe lub centrowe poglądy polityczne, potencjalnych wyborców Platformy Obywatelskiej i Nowoczesnej Ryszarda Petru oraz respondentów niepraktykujących religijnie. Można również dodać, że nieco lepiej niż inni oceniają Sejm badani najslabiej wykształceni, z gospodarstw domowych o najniższych dochodach *per capita*, a gorzej – respondenci mający wyższe wykształcenie, mieszkańcy dużych miast (liczących 100 tys. i więcej ludności), osoby deklarujące najwyższe dochody oraz niezadowolone z własnej sytuacji materialnej.

Tabela 2

Elektoraty partyjne określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych	Oceny działalności Sejmu		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	48	42	10
Kukiz'15	18	76	6
PO	8	87	5
Nowoczesna	2	96	3
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	20	62	19
Niezamierzający głosować	12	67	21

OCENY DZIAŁALNOŚCI PREZYDENTA

Od czerwca ubiegłego roku notowania głowy państwa utrzymują się na stabilnym poziomie. Styczeniowy pomiar w zasadzie nic nie zmienił w tej kwestii. Zadowoleni z prezydentury Andrzeja Dudy stanowią obecnie nieco ponad połowę Polaków (52%), natomiast niezadowoleni – blisko dwie piąte (39%).

Tabela 3

Oceny działalności prezydenta	Wskazania respondentów według terminów badań													Zmiany XII '16 – I '17
	2016												2017	
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	
	w procentach													
Dobra	47	47	51	49	50	55	56	54	53	56	53	53	52	-1
Zła	38	38	37	37	39	36	32	34	37	34	36	38	39	+1
Trudno powiedzieć	15	15	12	14	11	9	12	12	10	10	11	9	9	0

Pozytywnie o obecnej prezydenturze relatywnie często wypowiadają się badani mający wykształcenie podstawowe, gimnazjalne lub zasadnicze zawodowe, mieszkańcy wsi, respondenci uzyskujący niskie dochody *per capita* (poniżej 1000 zł), uczestniczący w praktykach religijnych przynajmniej raz w tygodniu, deklarujący prawicową orientację polityczną oraz zamiar głosowania w hipotetycznych wyborach parlamentarnych na PiS lub ugrupowanie Pawła Kukiza. Z kolei głosy krytyki przeważają wśród mieszkańców dużych miast, respondentów najlepiej wykształconych, o najwyższych dochodach w przeliczeniu na osobę w rodzinie, badanych niebiorących udziału w praktykach religijnych lub uczestniczących w nich kilka razy w roku, identyfikujących się z lewicą lub politycznym centrum, a także wśród potencjalnych wyborców Nowoczesnej i PO.

Tabela 4

Elektoraty partyjne określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych	Oceny działalności prezydenta Andrzeja Dudy		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	92	5	3
Kukiz'15	60	37	3
PO	17	78	4
Nowoczesna	9	86	5
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	60	25	16
Niezamierzający głosować	48	36	16

Ocena obecnej prezydentury jest zdeterminowana przez preferencje z II tury ostatnich wyborów prezydenckich. Głosujący wówczas na Andrzeja Dudę w przeważającej większości są zadowoleni ze sposobu sprawowania przez niego najwyższego urzędu w państwie, natomiast wyborcy Bronisława Komorowskiego zaliczają się na ogół do niezadowolonych. Ponadto można zauważyć, że prezydentura Andrzeja Dudy zyskała aprobatę około jednej siódmej zwolenników jego kontrkandydata, natomiast rozczarowała jedną dziesiątą jego własnych wyborców.

Tabela 5

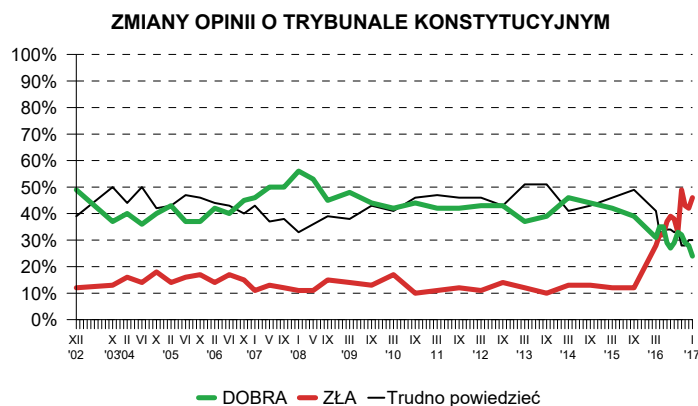
Elektoraty w II turze wyborów prezydenckich w 2015 roku	Oceny działalności prezydenta Andrzeja Dudy		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Głosujący na Andrzeja Dudę	85	11	5
Głosujący na Bronisława Komorowskiego	14	79	7
Niegłosujący	48	38	14

OCENY DZIAŁALNOŚCI TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO

Po kilku miesiącach względnej stabilizacji, w styczniu pogorszyły się opinie o Trybunale Konstytucyjnym. Obecnie są one najbardziej krytyczne z dotychczas zarejestrowanych, czyli od 2002 roku. Negatywnie o funkcjonowaniu tej instytucji wypowiada się niemal połowa Polaków (46%, od grudnia 2016 roku wzrost o 4 punkty procentowe), natomiast pozytywnie – niespełna jedna czwarta (24%, spadek o 4 punkty). W ubiegłym miesiącu nastąpiła zmiana na stanowisku prezesa TK – sędziego Andrzeja Rzeplińskiego zastąpiła sędzia Julia Przyłębska. Trudno jednak ustalić, w jakim stopniu jest to powiązane z zaobserwowanym przez nas pogorszeniem ocen.

Tabela 6

Oceny działalności Trybunału Konstytucyjnego	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań													Zmiany XII '16 – I '17
		2015		2016										2017	
		III	IX	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	
		w procentach													
dobra	42	39	31	35	35	29	27	29	33	32	29	28	24	-4	
zła	12	12	28	32	32	37	39	38	33	40	43	42	46	+4	
Trudno powiedzieć	46	49	41	33	33	34	34	33	34	28	28	30	30	0	

Postrzeganie Trybunału Konstytucyjnego jest zdeterminowane przede wszystkim przez poglądy polityczne i preferencje partyjne badanych. Warto jednak zauważyć, że obecnie – po powołaniu nowego prezesa tej instytucji – oddziaływanie tych czynników jest inne niż było wcześniej. Pozytywnie o działalności TK najczęściej wypowiadają się osoby identyfikujące się z prawicą i popierające Prawo i Sprawiedliwość (czyli te grupy, które wcześniej wyróżniały się pod względem opinii krytycznych), natomiast negatywnie relatywnie często postrzegają jego funkcjonowanie ankietowani o poglądach lewicowych i centrowych, a także zwolennicy Platformy Obywatelskiej, Nowoczesnej (w poprzednich pomiarach te grupy stosunkowo często dobrze oceniały działalność TK) oraz sympatycy ruchu Kukiz'15.

Tabela 7

Elektoraty partyjne określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych	Oceny działalności Trybunału Konstytucyjnego		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	36	39	25
PO	21	59	20
Nowoczesna	17	64	19
Kukiz'15	7	67	26
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	27	36	37
Niezamierzający głosować	17	43	40

W ciągu ostatniego miesiąca, wskutek kryzysu parlamentarnego, pogorszyły się oceny pracy Sejmu. Wydarzenia związane z kryzysem nie wpłynęły jednak na społeczny odbiór działalności izby wyższej. Stosunkowo stabilne od dłuższego czasu pozostają również opinie o działalności głowy państwa. Można jedynie zauważyć, że począwszy od listopada minimalnie rośnie niezadowolenie z prezydentury Andrzeja Dudy. Funkcjonowanie Trybunału Konstytucyjnego nadal budzi wiele zastrzeżeń. Co więcej, zmiana na stanowisku prezesa TK współwystępuje ze spadkiem notowań tej instytucji, które obecnie są najgorsze z dotychczas zarejestrowanych.

#

Opracował
Michał FELIKSIĄK